

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Деєв Д.І., Тишківський М.Я. Лікування та профілактика катаральної бронхопневмонії у телят ТОВ “Ресілієнт Матюші”.....	54
Деєв Д.І., Тишківський М.Я. Поширення, етіологія та симптоми катаральної бронхопневмонії у телят.....	55
Козір І.І., Тишківський М.Я. Ефективність лікування корів за гепатиту.....	56
Козір І.І., Тишківський М.Я. Симптоми, функціональний стан та структура печінки у корів за гепатиту.....	58
Грицай В.В., Чуб О.В. Зміщення сичуга вліво у корів (етіологія, діагностика та лікування).....	59
Струбчевська Д.О., Чуб О.В. Гастрит у свиней (етіологія, поширення та лікування).....	61
Осьмачко А.О., Чернозуб М.П. Поширення, причини, діагностика та лікування розриву передньої хрестоподібної зв’язки у собак.....	63
Ерлецькіс Д.А., Ємельяненко О.В. Сучасні підходи щодо поширення, патогенезу, перебігу, морфологічного прояву та лікування пухлин молочної залози у собак та кішок.....	65
Тарица В.Д., Ємельяненко О.В. Характеристика післяопераційного періоду за кастрації кнурців різного віку.....	66
Борисевич Ю.С., Ємельяненко О.В. Діагностика та лікування крипторхізму у кнурців.....	69
Золотарьова О.Ю., Ємельяненко О.В. Хірургічні підходи до лікування уролітіазу у котів.....	71
Личман С.І., Чемеровський В.О. Клініко–рентгенологічна характеристика переломів стегнової кістки у собак.....	72
Сакевич А.В., Чемеровський В.О. Особливості динаміки кальцій-фосфорного співвідношення за репаративного остеогенезу осколкових переломів у собак.....	74
Жерибор А.О., Чемеровський В.О. Клініко–рентгенологічна характеристика переломів стегнової кістки у котів.....	76
Урсул Н.Ю., Чемеровський В.О. Клінічна характеристика консолидації переломів довгих трубчастих кісток у собак.....	77
Оп’ятюк Д.В., Рубленко М.В. Моніторинг структури і нозологічних форм хірургічної патології у собак в умовах міської державної лікарні м. Миколаєва.....	79
Матковська О.О., Рубленко М.В. Особливості структури хірургічної патології за результатами бази даних клініки “Реалвет” (м. Бровари).....	81
Штангей А.О., Шевченко С.М. Лікувальна ефективність місцевих засобів за отитів у дрібних домашніх тварин.....	82
Макаревич В.К., Рубленко С.В. Поширення патології ліктьового суглобу у собак.....	84
Весна У.О., Шаганенко Р.В., Козій Н.В. Антибіотикорезистентність сучасний підхід до використання антибіотиків.....	85
Погребняк М.В., Шаганенко Р.В., Шаганенко В.С. Профілактичні заходи щодо протозоозів у телят.....	87
Урманець Л.В., Авраменко Н.В., Шаганенко Р.В. Ксенобіотики, їх класифікація та прояв дії.....	88
Романюк І.В., Шаганенко В.С., Шаганенко Р.В. Інсекто-акарицидні засоби для застосування великій рогатій худобі.....	90
Айхгорн О., Козій Н.В., Авраменко Н.В. Ветеринарні препарати для знеболення дрібних домашніх тварин.....	92
Собчук Я.А., Рубленко І.О. Комбіноване застосування антибіотиків різних груп за стафілококової інфекції.....	93
Варіченко Г.В., Козій Н.В. Етіологічні фактори за отитів у домашніх котів.....	96
Саванчук К. С., Соловйова Л. М. Епізоотологічний та клінічний прояв трихурузу свиней.....	97
Слісаренко М. О., Соловйова Л. М. Гельмінтофауна у собак міста Біла Церква.....	99
Парфенюк О. С., Соловйова Л. М. Поширення та лікування за езофагостомозу свиней.....	101
Барбер О.В., Рубленко І.О. Діагностика та лікування парвовірусного ентериту собак.....	103
Авраменко А.І., Довгаль О.В. Профілактичні заходи за інфекційних хвороб собак і котів.....	104
Діденко К.І., Білик С.А. Моніторинг та лікування каліцівірусної інфекції котів у клініці дрібних тварин.....	106

Для профілактики еймеріозу 15-и добовим телятам перорально застосовували кокцидіостатик «Толтарокс 5 %» в дозі 15 мг толтразурилу на 1 кг маси тварини, що відповідає 15 мл суспензії на 50 кг маси тварини.

Клінічне обстеження тварин проводили за загальноприйнятими методиками, звертаючи увагу на загальний стан тварин, їх активність, апетит, характер випорожнень, тощо.

Проби фекалій досліджували флотаційним методом з використанням насиченого розчину нітриту амонію стандартизованим за Котельниковим-Хреновим.

Результати досліджень. За гельмінтоовоскопічного дослідження проб фекалій телят до профілактичної обробки у полі зору мікроскопу налічували від 5 до 8 оцист еймерій, що в середньому становило 6,8 екземплярів. Телята мали задовільний стан, апетит та активність.

За дослідження проб фекалій через 30 діб після застосування толтароксу кількість ооцист еймерій у полі зору мікроскопу була дещо більшою та коливалася від 10 до 16 екземплярів, що в середньому – 14,2 екземпляри. Проте, за клінічного огляду телята мали задовільний загальний стан, рухову активність, апетит та вгодованість. Тому, у таких тварин було встановлено еймеріоносійство, при якому телята мали фізіологічний перебіг росту та розвитку.

Толтарокс 5 % у формі суспензії повільно всмоктується епітелієм травного каналу. Толтразурил, що входить до складу лікарського препарату, має широкий спектр протикокцидній дії, порушуючи розвитку еймерій на внутрішньоклітинних стадіях. Блокуючи дихальні ферменти паразита, толтразурил проявляє кокцидіоцидну дію на слизовій і підслизовій оболонках кишечника.

Крім того, цей препарат не викликає ускладнень, забезпечує тривалий профілактичний ефект та не перешкоджає формуванню імунітету до кокцидіозу.

Обробка телят шляхом перорального застосування суспензії толтарокс 5 % з профілактичною метою забезпечує захист травного каналу від патогенного впливу еймерій. Що в свою чергу попереджує кишкові розлади та запобігає подальшим витратам на лікування. У телят не відмічали порушення росту, розвитку та приростів маси тіла.

Висновок. Отже, результати проведених досліджень показали, що пероральне застосування суспензії толтарокс 5% є ефективним засобом для забезпечення профілактики еймеріозу в телят.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ізюмська В.В., Шаганенко Р.В. Ефективність антипротозойного препарату «Галокур» за профілактики еймеріозу у телят. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., (ПДАУ, 20-21 жовтня 2021 р.). Полтава, 2021. С.182-184.

2. Слободян Р.О. Еймеріоз телят (поширення, діагностика та лікування) : автореф. дис. ... канд. вет. наук : 16.00.11. Київ, 2016. 25 с.

3. Антіпов А.А. Гончаренко В.П., Селих І.П. та ін. Порівняльна ефективність лікарських засобів за еймеріозу телят. *The latest problems of modern science and practice* : the I International Science Conference (January 11 – 14 2022). Boston, USA, 2022. С.484-489.

УДК : 636.09 : 615. 324:619

УРМАНЕЦЬ Л.В., магістрантка

Наукові керівники – **АВРАМЕНКО Н.В.**, канд. вет. наук; **ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: parazutologiya@ukr.net

КСЕНОБІОТИКИ, ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПРОЯВ ДІЇ

Ксенобіотики - це термін, який використовується для умовного позначення хімічних сполук, чужорідних для живого організму. Вони можуть бути природного походження, у формі харчової сировини, мають різну хімічну структуру та отримуються при обробці чи зберіганні продуктів харчування. Особливе значення серед

численних речовин мають метали та їх сполуки. Найвищою токсичністю володіють ртуть, миш'як, цинк, свинець, талій, мідь, берилій, хром, кадмій тощо.

Ключові слова: чужорідні фактори, алергени, лікарські препарати, важкі метали, ціанобактерії, токсини.

На сьогодні актуальною проблемою вважається негативний вплив забруднення оточуючого середовища на здоров'я тварини і людини.

Ксенобіотики - чужорідні для організмів фактори абіотичної або біотичної природи. Це термін, який використовується для умовного позначення хімічних сполук, чужих для живого організму. Слово має грецьке коріння. Буквальний переклад означає "чуже життя" [1, 2]. Потрапляючи у живі організми, вони можуть викликати небажані ефекти. Останні проявляються токсичними або алергічними реакціями, зміною спадковості, зниженням імунітету та специфічним захворюваннями [2-4]. Окремі фактори порушують обмін речовин та перебіг природних процесів в екосистемах. Вони впливають на клітинну ДНК, змінюючи генетичну інформацію, створюючи злоякісну трансформацію. Ці речовини часто наслідують дію природних сполук, таких як наприклад, гормони. Це обумовлює порушення нормального зростання, розвитку тканин, органів, імунної та нервової систем [3-5].

Вони здатні проникати крізь мембрани за допомогою дифузії, переміщатися в крові за допомогою ліпопротеїдів, накопичуватися в жировій тканині [4].

Ксенобіотики, як фактори біотичної та не біотичної природи, підрозділяються на три групи [2]:

- біологічні (бактерії, віруси, гельмінти, найпростіші тощо);
- хімічні (речовини і сполуки);
- фізичні (шум, вібрація, радіація, випромінювання тощо).

Біологічні фактори забруднення можуть бути природного й техногенного походження.

Фактори природного походження це збудники й переносники інфекційних захворювань людей, тварин, рослин. Вони представлені елементами рослин: пилок (алерген), ціанобактерії і їхні токсини, що накопичуються при цвітінні водоростей, тощо. Сюди належить також біологічна корозія й ерозія, пов'язані з життєдіяльністю бактерій і грибів на тканинах, паперу, деревини й інших органічних матеріалах [1,2].

Факторами техногенного походження вважаються вакцини й сироватки, лікарські препарати, фізіологічно активні речовини. До природних ксенобіотиків відносять мікробіологічні засоби захисту рослин, препарати кормового й технічного призначення, біопрепарати для очищення різних середовищ [5].

Хімічні ксенобіотики це неорганічні з'єднання у вигляді металів, мінералів і руд. Вони виявляються у воді, ґрунті, повітрі. Вміст токсичних сполук значно підвищився внаслідок людської діяльності (виплавки металу з руд). Найвищою токсичністю володіють ртуть, миш'як, цинк, свинець, талій, мідь, берилій, хром, кадмій тощо. Останній сьогодні розглядається як один з найнебезпечніших ксенобіотиків. Ртуть, незважаючи на її токсичність, широко застосовується у виробництві фунгіцидів та електронної промисловості. У колишні часи епідемії отруєння цією сполукою були звичною справою на целюлозно-паперових підприємствах. Берилій використовується в металургії. Свинець також широко застосовується у господарській діяльності. Останнім часом його концентрації в навколишньому середовищі стали дуже високими.

Фізичні ксенобіотики (шум, вібрація, тощо) пов'язані з порушенням гігієнічних умов утримання тварин.

Крім поживних речовин в живий організм з харчовими продуктами, повітрям, питною водою або крізь шкіру можуть потрапляти й чужорідні хімічні сполуки. Вони не використовуються в організмі ні як пластичний, ні як енергетичний матеріал. Найнебезпечнішими у цій групі є діоксини, пестициди, сполуки важких металів, нітрати.

Ксенобіотиками, що використовуються в тваринництві вважаються антибіотики; сульфаніламід, стимулятори росту сільськогосподарських тварин та ін. Зокрема, використання антибіотиків як стимуляторів росту в тваринництві, створює реальну загрозу накопичення їх у харчових продуктах тваринного походження. У подальшому застосування

продуктів із залишковою кількістю антибіотиків, приводить до розвитку алергічних реакцій у людини та розвитку стійкості до препаратів. Максимальні рівні їх залишків у харчових продуктах тваринного походження не повинні перевищувати дози, рекомендовані комітетом ВООЗ.

В живому організмі ксенобіотики метаболізуються з утворенням нетоксичних сполук. Основним органом детоксикації є печінка. В ній, за допомогою специфічних ферментів, токсичні з'єднання переводяться у неактивну фазу.

З огляду на вище викладене, для покращення здоров'я тварини і людини необхідно удосконалювати нагляд за безпекою харчових продуктів. Потрібно враховувати можливий негативний вплив чужорідних хімічних речовин на здоров'я населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Губський Ю.І. Біологічна хімія: підручник. Київ - Вінниця: Нова книга, 2007. С. 45-56.
2. Загайка А.Л., Александрова К.В. Біологічна хімія: підручник. Харків: Форт. 2014. – С. 28 – 40.
3. Caro A.A. Cederbaum A.I. Oxidative stress, toxicology, and pharmacology of CYP2E1. *Annu. Rev. Pharmacol. Toxicol.* 2004. Vol. 44. P. 27–42.
4. Гжегоцький М.Р. Штабський Б.М., Шафран Л.М. Проблеми гармонізації гігієнічних нормативів ксенобіотиків у сучасній профілактичній токсикології. *Сучасні проблеми токсикології.* 2011. № 5. С. 39.
5. Zhukov V., Zaytseva O., Rezenenko Y.K. Effect of polyols P-5003-AC, P-373-2-20, P-294-2-35 on the sanitary regime of water reservoirs and organoleptic properties of water in connection with the water reservoirs protection. *Am. J. Clin. Exp. Med.* 2013. Vol. 1, No 1. P. 16–19.

УДК: 636.2.09:616.995.132.8:615.281

РОМАНЮК І.В., магістрант

Наукові керівники – **ШАГАНЕНКО В.С.**, канд. вет. наук; **ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

parazutologiya@ukr.net

ІНСЕКТО-АКАРИЦИДНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВЕЛИКІЙ РОГАТІЙ ХУДОБИ

У тезах представлено випадки практичного застосування інсекто-акарицидних засобів на основі речовин групи синтетичних піретроїдів (цифлутрин, перметрин, альфациперметрин, флуметрин, циперметрин, дельтаметрин) для великої рогатої худоби.

Ключові слова: велика рогата худоба, інсекто-акарицидні засоби, ектопаразити, сифункулятоз, синтетичні піретроїди.

Утримання продуктивних тварин в господарствах вимагає збереження та максимального дотримання епізоотичного благополуччя поголів'я. Це стосується і профілактично-лікувальних заходів щодо паразитарних захворювань.

Серед хвороб паразитарної етіології значну частку займають ті, збудниками яких є ектопаразити, як постійні так і тимчасові [1].

У зв'язку з тим, що ектопаразитози великої рогатої худоби в більшості випадків перебігають в хронічній формі, досить часто лікувально-профілактичним заходам не приділяють належної уваги. В свою чергу це веде до значних економічних збитків, зокрема, зниження м'ясної та молочної продуктивності тварин, якості шкіри та шерсті, витрати на проведення лікувально-профілактичних заходів, тощо [2-4].

Основними ектопаразитами, що уражають велику рогату худобу, є воші та волосоїди (особливо у стійловий період), кровосисні двокрилі комахи, іксодові кліщі, саркоптоїдні кліщі [5, 6]. Одним із поширених захворювань великої рогатої худоби є сифункулятоз.

Сифункулятоз – це ентомоз не захворювання, що викликається паразитуванням на тілі вошей, зокрема, *Haematopinus eurysternus* (Nitzsch, 1818) та *Linognathus vituli* (Linnaeus, 1758) із ряду Siphunculata. Ці комахи поширені всюди та є строго специфічними до своїх хазяїв.